तथाविधस्त्वं ग्रावासि दार्ढ्येन पाषाणसदृशोऽसि ॥ अदित्यास्त्वक् । अधस्तादास्तीर्णा कृष्णाजिनरूपा भूमिर्या त्वगस्ति सा त्वां प्रति वेत्तु स्वकीयत्वेन जानातु ॥१४॥

a. अग्नेस्तनूरसि वाचो विसर्जनं देववीतये त्वा गृह्णामि ।

b. बृहद्ग्रावासि वानस्पत्यः ।

c. स इदं देवेभ्यो हविः शमीष्व सुशमि शमीष्व ।

d. हविष्कृदेहि हविष्कृदेहि (43.) हविष्कृदेहि ॥१५॥

का° [२.४.६.] हविरावपत्यग्नेस्तनूरसीतीति । हे हविः त्वमग्नेराहवनीयस्य तनूः शरीरमसि । यतस्त्वत्रक्षिप्तं हविरग्नीभवति । अतो हविरग्नेस्तनूः । किम्भूतं हविः । वाचो विसर्जनम् अपां प्रणयनकाले नियमिताया यजमानवाचो हविरावपनकाले विसर्गो भवति । तस्मादिदं हविर्वाचो विसर्जनम् । अतो देववीतये देवानां तर्पणाय त्वा त्वां गृह्णामि आवपामीत्यर्थः ॥ का° [२.४.११.] बृहद्ग्रावेति मुसलमादत्त इति । हे मुसल त्वं यद्यपि वानस्पत्यो दारुमयस्तथापि ग्रावासि दार्ढ्येण पाषाणसदृशोऽसि । तथा दीर्घत्वेन बृहन्महानसि ॥ का° [२.४.१२.] स इदमित्यवदधातीतीति । हे मुसल त्वं देवेभ्योऽग्न्यादिदेवोपकारार्थमिदं हविर्व्रीहिरूपं शमीष्व शमय । भक्षणविरोधितुषापनयनेन शान्तं कुरु । तस्यैव पदस्य व्याख्यानम् । सुशमि शमीष्व सुष्ठु शान्तं यथा भवति तथा शमीष्व शमय । शमु उपशमे व्यत्ययेन शपो लुक् (44.) । तुरुस्तुशम्यमः सार्वधातुक इतीडागमः (45.) [पा° ७.३.९५.] । शान्तिर्द्विविधा । वाह्यतुषापनयनादाद्या (46.) । सा (47.) प्रथमावघातेन स्यात् (48.) । अन्तःस्थितमालिन्यस्यापनयनादन्या (49.) । सा (50.) फलीकरणेन भवति । तं (51.) द्विविधं तण्डुलसंस्कारं कुर्वित्यर्थः । का° [२.४.१३.] हविष्कृदेहीति त्रिराह्वयतीति । यजमानः पत्नी वान्यो वा यो व्रीहीनवहन्ति स सम्बोध्याह्वयते (52.) । हे हविष्कृत् हविः करोतीति हविष्कृत् एहि अत्रागच्छ । त्रिवारमुक्तमर्थं देवा मन्यन्त इति त्रिराह्वानम् ॥१५॥

a. कुक्कुटोऽसि मधुजिह्व इषमूर्जमावद त्वया वयꣳ संघातꣳ - संघातं जेष्म ।